

Αυτές έχουν και τη μεγαλύτερη συμμετοχή. Τα «προγράμματα» αυτά, σχετίζονται γενικά, με τη διαχείριση πόρων και τη δυνατότητα απασχόλησης, κάτι που, συνήθως, φέρνει στην επιφάνεια συγκρούσεις που υποβόσκουν και που εκδηλώνονται γύρω από τη διεκδίκηση αυτών των αγαθών. Είναι πολλά τα παραδείγματα παρόμοιων προγραμμάτων και δράσεων και είναι αλήθεια ότι έχουν αναδειχθεί σε μια σημαντική εναλλακτική λύση, που, εκτός από το ότι φέρνουν οικονομικούς πόρους και αναγνώριση στις φαβέλες, βοηθούν στη μείωση των στερεοτύπων που σχετίζονται με αυτούς τους χώρους. Για τα παιδιά και τους νέους, οι άνθρωποι που εμπλέκονται σε αυτές τις πρωτοβουλίες αποτελούν ένα αντιστάθμισμα στη λογική του εμπορίου ναρκωτικών. Η δύναμη της θρησκείας σε αυτούς τους χώρους, κυρίως της νεοπεντηκοστιανής εκκλησίας, αποτελεί ξεχωριστό κεφάλαιο και είναι αντικείμενο μεγάλου στοχασμού. Παρά την ιστορική δύναμη της καθολικής εκκλησίας και της επιρροής της στην οργάνωση των φαβέλων, οι νεοπεντηκοστιανές εκκλησίες τις τελευταίες δεκαετίες πολλαπλασιάζονται και

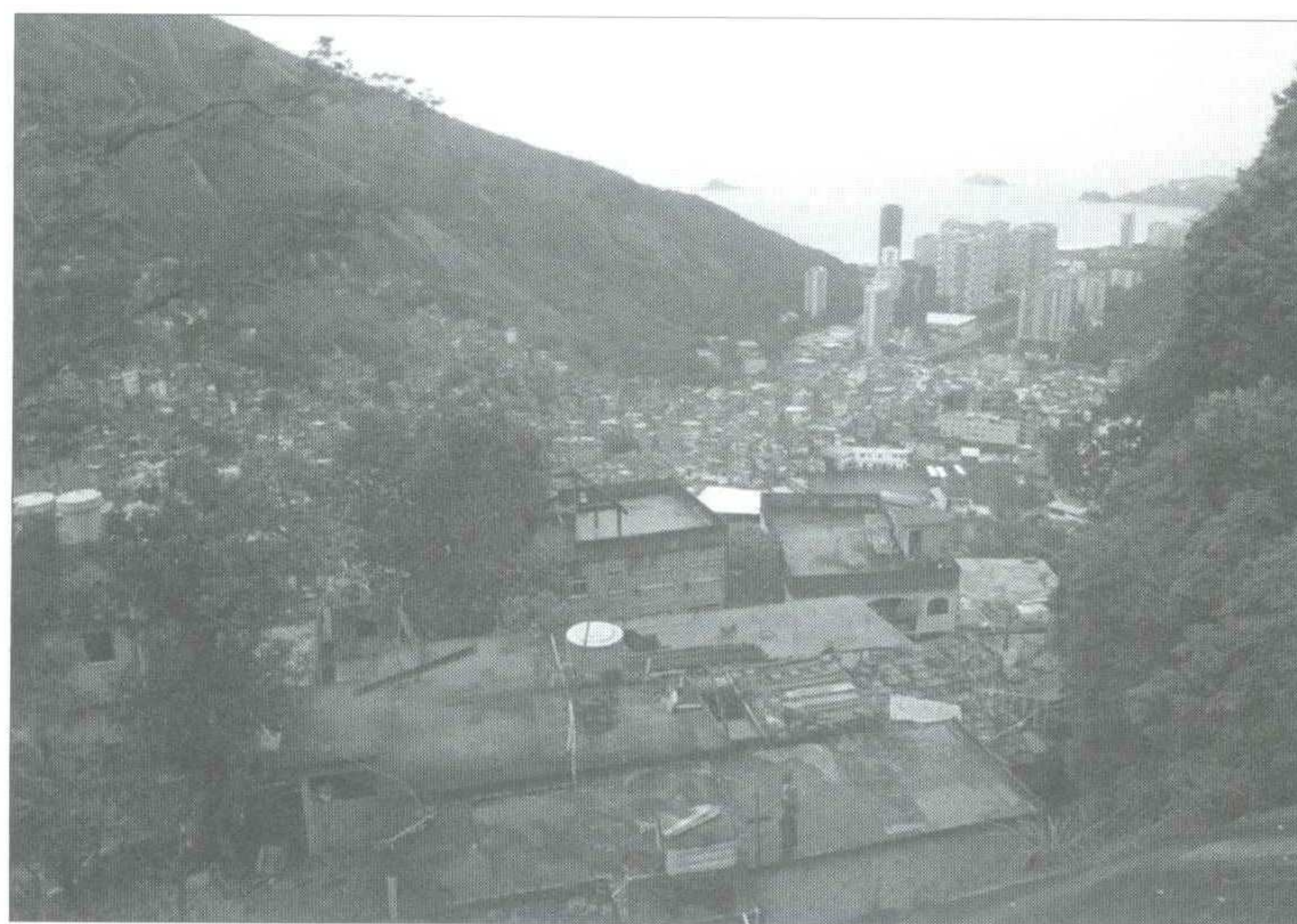
αποτελούν μια πιθανή εναλλακτική για πολλές και πολλούς κατοίκους που, διόλου περίεργο, συνδέουν τη θρησκεία με την πολιτική.

Τελειώνοντας, είναι σημαντικό να ειπωθεί ότι οι φαβέλες, παρά την πολύ προβληματική τους σχέση με την επίσημη πόλη, πάντα παράγουν μορφές πολιτιστικής έκφρασης που καθορίζουν την ταυτότητα του Ρίο ντε Ζανέιρο. Στο παρελθόν, σημαντικοί τραγουδιστές σάμπας ζούσαν στις φαβέλες. Σε ακαδημαϊκά κείμενα και στίχους τραγουδιών πολλοί είναι αυτοί που λένε ότι η σάμπα γεννήθηκε στους λόφους. Οι σχολές σάμπας έχουν την έδρα τους, μέχρι σήμερα, σε αυτούς τους χώρους. Πιο πρόσφατα, το «φανκ καριόκα»³ αναδύθηκε κυρίως στις φαβέλες και σε λαϊκά μέρη και από εκεί κατέληξε να ενσωματωθεί από τα μέσα ενημέρωσης και από άλλες κοινωνικές τάξεις. Αυτό που παράγεται στις φαβέλες του Ρίο καταλήγει αργά ή γρήγορα να ενσωματωθεί από την υπόλοιπη πόλη και δημιουργεί στους κατοίκους της μια ενιαία ταυτότητα. Ως ένα είδος απάντησης στη μη ανεκτικότητα του κράτους και της πόλης απέναντι στις φαβέλες, οι κάτοικοί τους δημιουργούν αυτό που, λίγο καιρό αργότερα, λανσάρεται ως το «πρόσωπο του Ρίο».

μετάφραση:

Ματούλα Παπαδημητρίου

1. Ο Πόλεμος των Κανούδος (αγροτική κοινότητα της ζώνης Ιταπικούρου, βορειοανατολικά της Μπαΐα) ξεκίνησε το 1896 και διάρκεσε ένα χρόνο, κινητοποιώντας περισσότερους από 10.000 στρατιώτες από 17 πολιτείες της Βραζιλίας. Εκτιμάται ότι σκοτώθηκαν πάνω από 25.000 άνθρωποι, με αποκορύφωμα την ολοκληρωτική καταστροφή της πόλης.
2. Έτσι αποκαλείται το Ρίο (σ.τ.μ.)
3. Της πόλης του Ρίο (σ.τ.μ.)

τα απαγορευμένα τραγούδια της φαβέλας

Η είδηση είναι σε μία από τις δύο μεγαλύτερες εφημερίδες της Βραζιλίας: «Η αστυνομία στέλνει στον εισαγγελέα 13 τραγουδιστές funk που παίζουν σε χορούς στις φτωχές συνοικίες του Ρίο». Κατηγορούνται για υπεράσπιση της διακίνησης ναρκωτικών. Σύμφωνα πάντα με την αστυνομία, «τα τραγούδια τους εξυμνούν εμπόρους ναρκωτικών, τη χρήση ναρκωτικών, καθώς και εγκληματικές οργανώσεις και πράξεις». Η αστυνομική έρευνα κράτησε έναν χρόνο. Η αστυνομία συγκέντρωσε βίντεο, φωτογραφίες και ηχητικά ντοκουμέντα για να στείλει στον εισαγγελέα τους τραγουδιστές. Επίσης, συνέλαβαν τον ιδιοκτήτη ενός ραδιοφωνικού σταθμού στο Ίντερνετ, ο οποίος έπαιζε τα διάσημα **proibidos**, τα απαγορευμένα τραγούδια. Κινδυνεύει με φυλάκιση έξι μηνών.

Τα «απαγορευμένα» μιλούν για τους «ήρωες» της κοινότητας που σκοτώθηκαν στις μάχες με την αστυνομία, για «ηρωικές» ληστείες, για τη ζωή, γενικά, στη φαβέλα.

Απαγορεύεται να ακουστούν σε ραδιόφωνα, κυκλοφορούν σε παράνομες ηχογραφήσεις και παίζονται σε «χοροεσπερίδες» της γειτονιάς. Οι στίχοι ενός από τους κατηγορούμενους περιγράφουν τις ληστείες αυτοκινήτων, αναφέρουν τις προτιμητέες μάρκες και λένε πως τα θύματα δεν πρέπει να αντιδρούν:

«Audi, Civic, Honda / Citroën e o Corolla / Mas se tentar fugir / Pa! Pum! / Tirgo na bola [na cabena] / Na Chatauba 157»

«Audi, Civic, Honda / Citroën και Corolla / αλλά αν προσπαθήσεις να φύγεις / παμ! πουμ! / Σφαίρα στο κεφάλι».

K.H.

